

Udruženje NEZAVISNI BIRO ZA RAZVOJ

IZVJEŠTAJ O RADU
za 2015. godinu

Gradačac / Modriča, februar 2016. godine

I UVOD

Rad NBR-a, tokom 2015. godine obilježen je vrlo dinamičnim aktivnostima NBR-a, vezanim za implementaciju projekta IPA 2011 „Partnerstvo za efektivniju implementaciju lokalnog ekonomskog razvoja u sjeveroistočnoj Bosni i Hercegovini“ i komponenti Programa razvoja održivosti civilnog društva u BiH (CSSP), te preuzimanje uloga i zadataka za koordinatora sektora „Politike ekonomskog razvoja u BiH“. Realizacija Programa održivosti civilnog društva u BiH se ogleda kroz realizaciju 1. komponente *Umrežavanje* (projekat: „LEDnet za bolje poslovno okruženje“), 2. komponente *Javno zagovaranje* (projekat: „Boljim poslovnim okruženjem do više radnih mjesta“) i 3. komponente *Organizacijska održivost* (projekat: Realizacija strategije održivosti NBRa).

Pored ovih akcija, odgovarajuće vrijeme posvećeno je implementaciji projekta: „*Okusi BiH*“ koji afirmiše tipične proizvode i jača ukupne kapacitete žena liderica u ovom sektoru, projekta: „*BRANA*“ koji svojim aktivnostima doprinosi transparentnosti procesa oporavka poplavom uništenih područja, a time i jačanju ukupne transparentnosti i odgovornosti u radu javnih institucija u BiH, te *Mentoring program* - ispunjenje kriterija za certifikaciju opština sa povoljnim poslovnim okruženjem po BFC metodologiji za opštine u Birač regiji u okviru implementacije projekta „Uključiv ekonomski rast i stvaranje zaposlenja“ (Care), koji je uključivao niz zajedničkih sastanaka sa predstavnicima opština, individualne posjete i rad sa opštinskim službenicima, desk analizu, komparativne analize i kreiranje niza prijedloga za poboljšanje rada, te privatnog sektora i donatora.

S tim u vezi, korišteni su tekući i drugi projekti kako bi se obezbijedila vjerodostojnost i ojačali ukupni kapaciteti Organizacije, te kvalitet, javnost i transparentnost rada.

II RAD ODJELA NBR-a:

2.1. CENTAR ZA RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA, INOVACIJA I TRŽIŠTA (PITcentar)

2.1.1. Implementacija ranije započetih projekata u 2014. godine.

2.1.1.1 Projekat „Revitalizacija plasteničke proizvodnje u općini Domaljevac-Šamac“

Ukupna vrijednost projekta, finansiranog od Royal Norwegian Embassy, je 175,885,00 NOK ili 41.000,00 KM.

Cilj projekta: podržati ponovno uspostavljanje struktura u općini Domaljevac Šamac, općine koja je poplavama najviše zahvaćena u cijeloj Bosni i Hercegovini. Poplavom je devastirano 95% površine općine, koja je prouzrokovala, prema preliminarnim rezultatima, štete u vrijednosti od više od 84 milijuna KM. Veliki broj postojećih plastenika je srušeno, uključujući i tekuću proizvodnju. Ovaj projekat je omogućio obnovu osnovnih uslova za 10 obitelji koje su pogođene poplavama i omogućio im je ponovno uspostavljanje plasteničke proizvodnje. To se postiglo kroz nabavku i distribuciju 10 plastenika (sa potrebnim popratnim materijalima) pogođenoj populaciji, kao i kroz pruženu obuku i tehničku podršku. Drugi trening za korisnike plastenika je održan 08.01.2015. godine u Domaljevcu na temu "Marketinška podrška proizvođačima povrća u zaštićenom prostoru s akcentom na prodaju, te upoznavanje sa načinom i prednostima udruživanja i formiranje zadruga, sa fokusom na što lakši plasman proizvoda. U sklopu angažmana stručnjaka za tehničku podršku je obavljen obilazak svakog korisnika plastenika po dva puta. S ciljem što bolje teoretske edukacije iz ove oblasti Bosper je za sve korisnike iz vlastitih sredstava obezbijedio skriptu "Proizvodnja povrća u zaštićenom prostoru" i "Vodič za nastup na sajmovima". Takođe, posvećena je pažnja osiguravanju rodne ravnoteže među krajnjim korisnicima projekta (među 10 krajnjih korisnika plastenika su 4 žene). Cilj ovih posjeta je bio uvid u tok proizvodnje i davanje savjeta, te transfer i primjena iskustava agronoma. Predstavnici NBRa i Općine su takođe, redovno obilazili korisnike plastenika i nadgledali njihovo korištenje.

Rezultat projekta: Realizovana nabavka i distribucija 10 kompletnih plastenika, sa folijom s potrebnim poljoprivrednim materijalom (sjemena, gnojiva). Učesnici projekta su, također imali koristi od pružene tehničke i stručne pomoći iz oblasti proizvodnje, marketinga i udruživanja. Kako bi se osigurala transparentnost, pravilno korištenje i osigurala dugoročna održivost, svi korisnici projekta su zadržati vlasništvo i korištenje plastenika u roku od četiri godine (od dana primitka).

2.1.1.2. Projekat „Okusi BiH“

Ukupna vrijednost Projekta, finansiranog od U.S.Embassy Sarajevo, je 22.160,00 USD.

Korisnici projekta:

-4 nevladine organizacije (Okusi Hercegovinu Mostar, UPIP Žepče, UŽ Emina Ustikolina, 4T Modriča)

-55 članova ovih nevladinih organizacija

-4 "žene liderice" sa grupama žena proizvođača tipičnih proizvoda (Sir iz mijeha- liderica Andrijana Kvesić, Eterična ulja- liderica Tea Samardžić Memčić, Slatko od guljenih šljiva- liderica jasmina Šahović, Pekmez od jabuke samoniklice- liderica Alma Mulić.

Lokacija projekta: Modriča (Posavina), Mostar (Hercegovina), Ustikolina (dolina rijeke Drine) i Žepče (dolina rijeke Bosne).

Sažetak implementiranih aktivnosti:

Aktivnost - Razvoj marketinških / promotivnih alata u saradnji "žena liderica" u ruralnim područjima sa ženama stručnjakinjama iz urbanog područja - za sva četiri proizvoda razvijeni marketing / promotivni alati i zajednički pristup za promociju 4 tipična proizvoda koje proizvode žene liderice, koje djeluju u 4 NVO.

Radionice sa ženama su održane u svakom području obuhvaćenom u projektu (Mostar, Ustikolina, Modriča i Žepče), te zajednička radionica za sve žene u Modriči.

Aktivnost - Obuka "žena liderica" je završena u skladu sa predloženim vremenski okvir i metodologiju. Tokom zajedničke radionice u Modriči, sa lidericama su identifikovane teme za individualne radionice, zahvaljujući kojima su one značajno ojačale svoje kapacitete. Teme individualnih treninga su bile: "Tehnika prodaje" u Žepču (stručnjak gospođa Mensura Sušić), "Internet marketing" u Mostaru i Ustikolini (stručnjak Adi Đukić), "Standardizacija tehnološkog procesa proizvodnje pekmeza od jabuka" u Modriči (Dr. Ramzija Cvrk).

Teme zajedničkih treninga su bile: "Marketinški pristup poslu" u Mostaru (stručnjak mr. Jozo Bejić), "Brendiranje namirnica i proizvoda od aromatičnog bilja" u Žepču (stručnjak gospođa Mensura Sušić).

Aktivnost - Implementacija marketing/ promotivnih alata za 4 tipična proizvoda realizovana je kroz sljedeće aktivnosti: finalizacija dizajna promotivnih materijala - izrada ukupnog vizualnog identiteta za četiri tipična proizvoda, štampanje i izrada promotivnog materijala za četiri proizvoda, razvoj online promotivnih materijala, sudjelovanje na četiri sajma u lokalnoj sredini (Mostarski sajam- nastup liderice Andrijane Kvesić i udruženja Okusi Hercegovinu, Gastro Eko Fest u Sarajevu – nastup liderice Jasmine Šahović i UŽ Emina Ustikolina, Sajam ruralne ekonomije i turizma u Tarevcima- nastup liderice Alme Mulić i Udruženja 4T Modriča, Sajam poljoprivrednih proizvoda u Zavidovićima- nastup liderice Tea Samardžić Memčić i UPIPa Žepče; Zajednička promocija žena liderica i njihovih udruženja na Sajmu Šljive u Gradačacu, zajednička promocija svih žena liderica u 4 trgovačka centra (tržni centar "Košuta" u Modriči, Piramida u Mostaru, PSC Libertas- Konzum u Žepču, tržišni centar "Bingo" u Goraždu).

Rezultati projekta se ogledaju u sljedećem:

- Poboľšan kvalitet tipičnih proizvoda i proizvodnog procesa za 4 proizvođača
- Inovativan pristup prodaji tipičnih proizvoda odabranih (Npr. UŽ Emina kroz prodajni centar Konzum)
- Značajno poboljšana promocija i marketinške aktivnosti ova četiri tipična proizvoda i žena liderica
- Znatno ojačani kapaciteti žena liderica

2.1.1.3. Projekat „Partnerstvo za efektivniju implementaciju lokalnog ekonomskog razvoja u sjeveroistočnoj Bosni i Hercegovini“ - trajanje projekta 26 mjeseci, počevši od 15. novembra 2014. godine

Ukupan budžet 485,957.83 Eura, Evropska unija finansira 410.634,37 ili 84,5% ,

Partneri: Općina Odžak, Opština Modriča, BOSper Tuzla, Agencija HRAST Vinkovci HR

Saradnici: Tehnološki fakultet Univerziteta Tuzla, Turistička zajednica Tuzlanskog kantona, Turistička zajednica Županije Posavske, Turistička organizacija Modriča

Ciljne grupe:

- mreža za razvoj tipičnih proizvoda sa 9 članova (NVO-a) i 6 partnera (zadruga i javnih institucija),
- 15 lokalnih vlasti i 2 kantonalna ministarstva,
- 3 turističke organizacije (zajednice),
- 3 fakulteta,
- 3 javne kompanije.

Korisnici:

- 138 malih i srednjih preduzeća,
- 4500 preduzetnika.

Ciljevi Projekta:

Dugoročni cilj projekta je aktiviranje potencijalnih resursa u lokalnim zajednicama i, kroz inovativniji pristup, podsticanje istih da budu konkurentnije za razvoj.

Specifični cilj Projekta:

1. Osnovati KLASTER za razvoj tipičnih proizvoda u sjeveroistočnoj Bosni i Hercegovini sa razvijenom i funkcionalnom infrastrukturom za operiranje i razvoj klastera,
2. Kreirati povoljnije uslove (bolje finansiranje i usluge, smanjenje regulatornih ograničenja) za razvoj MSP-a.

Provedene aktivnosti Projekta:

1. Osnivanje klastera za razvoj tipičnih proizvoda – kreiranje 4 plana/operativna dokumenta, razvoj kapaciteta aktera (treninzi, oprema), operativna podrška, analiza poslovanja nakon prve godine rada i dalje razvijanje rada.

Kroz provedbu dosadašnjih projektnih aktivnosti na formiranju Klastera tipičnih proizvoda urađeno je sljedeće: 21.05.2015 na Osnivačkoj skupštini formalno je osnovan Klaster tipičnih proizvoda. Njegovi osnivači su predstavnici 20 organizacija iz oblasti proizvodnje, javnog sektora, nauke i turizma koji su potpisali Memorandum o njegovom osnivanju. U toku je animiranje novih članova (iz nedostajućih područja lanca vrijednosti). Do sada Klasteru je pristupilo 6 novih članova, tako da Klaster trenutno broji 26 članova. Kako bi se obezbijedili uslovi za uspješno funkcioniranje Klastera na Osnivačkoj skupštini su usvojeni svi potrebni operativni dokumenti (Statut, Pravilnici, Odluke, poslovnici o radu organa upravljanja) i izabran UO Klastera. Klasterom će upravljati Skupština i UO (koji je izabrala Skupština). Izvršno tijelo Klastera je Sekretarijat. Ulogu Sekretarijata ima Udruženje Bosper. Menadžment Klastera čine direktorica BOSPER-a i članovi UO. Organizaciono-operativnu strukturu čine partneri i saradnici na Projektu (Tehnološki fakultet- standardizacija i kontrola kvaliteta, NBR-prijem, obrada i učešće u odobravanju kredita članicama, opštine Odžak, Modriča i Grad Tuzla- podrška radu centara za proizvodnju i promociju...

Na Osnivačkoj Skupštini je usvojena i Strategije razvoja Klastera, čime su određeni glavni pravci djelovanja i razvoja Klastera.

Na onovu Strateškog plana, u izvještajnom periodu izrađen je Poslovni plan, koji definiše smjernice rada članova Klastera i način obezbjeđenja održivosti Klastera (sticanja prihoda i troškove za dvije godine).

Za pružanje usluga standardizacije i kontrole kvaliteta proizvodnje izvršena je nabavka potrebne opreme za laboratoriju, koja je smještena u laboratoriji u okviru Tehnološkog fakulteta.

Uslovi za povećanje i poboljšanje proizvodnje članicama će biti omogućeni stavljanjem u funkciju Centra za proizvodnju, skladištenje i pružanje usluga. Centar će biti lociran na području opština Modriča i Odžak. Za potrebe ovog Centra izgrađena je poslovna hala u Poslovnoj zoni Odžak (398 m²), koji je tehnički primljen od strane nadležne općinske komisije, 06.11. 2015 godine, a u toku su radovi na rekonstrukciji objekata u PC Jabučik u Modriči (296 m²), koji će, takodje, služiti za potrebe Centra.

Prostor u sklopu Razvojno poduzetničkog centra (50 m²), koji vodi NBR, je već stavljen u upotrebu.

Promotivne usluge članovima klastera bit će pružane preko adaptiranog Centra za promociju i pružanje usluga. Za potrebe ovog Centra, grad Tuzla je dao poslovni prostor u svom vlasništvu i dodatnih 14.000,00 KM, kako bi se umjesto planiranih 40m² adaptiralo 61m² (sinergija).

2. Rad na smanjenju regulatornih ograničenja uvođenjem novih instrumenata finansiranja, za razvoj MSP-a – analize postojećih programa i instrumenata, radionice i okrugli stolovi i kreiranje novih instrumenata, kreiranje razvojnih politika vezanih za LED instrumente

Iz grupe aktivnosti vezanih za kreiranje povoljnijeg poslovnog okruženja, u izvjestajnom periodu urađeno je sledeće: Kreirana je Baza prepreka (identificirano 70 prepreka, rješenja identifikovanih problema i nadležne institucije).

Kreirana je Komparativna analiza parafiskalnih nameta za 15 općina, koje pokriva Projekat. Nakon završetka izrade ove analize, partneri će raditi na aktivnostima zagovaranja kod nadležnih institucija u svrhu njihovog smanjenja ili ukidanja.

Pokrenute dvije investicione linije za financiranje MSP-a u saradnji sa Unicredit bankom. Za potrebe ovih investicijskih linija udruženja "Okusi Hercegovinu" i LINK Mostar su izdvojili po 100.000,00 KM, što uz multiplikator (4) odobren od strane Unicredit banke, predstavlja ukupno iznos od 800.000,00 KM, koji se u vidu kreditno – garantnog fonda stavlja na raspolaganje članovima Klastera.

3. Osnivanje sistema info pulta za podršku MSP-a – definiranje sistema, izgradnja kapaciteta za uključene aktere, razvoj kompjuterske mreže, funkcionisanje sistema, analiza poslovanja i poboljšanje rada, promocija sistema

S ciljem unapređenja poslovno/savjetodavnih usluga u svakodnevnom radu sa MSP, u toku je izrada Info pulta za 15 projektnih općina. Na ovaj način će biti prikupljene na jedno mjesto sve relevantne informacije neophodne za donošenje odluka o pokretanju ili razvoju poslovne aktivnosti, odnosno o investiranju u ciljnem području. Info pult će biti web platforma u vidu online Info pulta za MSP.

Info pult će sadržati informacije iz sledećih oblasti:

1. Osnovne informacije o ciljnom području,
2. Informacije o registraciji, izmjenama i prekidu poslovanja,
3. Informacija o izvorima finansiranja,
4. Baza poslovnih zona,
5. Baza pružaoca usluga,
6. Baza prepreka za razvoj MSP,
7. Baza investicionih projekata
8. Obavještenja, javni pozivi, informacije,
9. Informacije o zakonskom okviru i
10. Kontakte relevantnih institucija.

Uvođenjem info sistema u upotrebu biće znatno ojačani kapaciteti lokalnih administracija, te unaprijeđena saradnja između ministarstva i ciljnih općina.

4. Osnivanje partnerstava za razvoj potencijala korištenjem neiskorištenih resursa razvoja – definiranje funkcioniranja partnerstva, prilagođavanje metodologija, analiza potencijala, kreiranje ulagačkih projekata, promocija.

Formirana su 2 partnerstva za aktiviranje (a) zemljišta uništenog eksploatacijom uglja (npr. koje bi se moglo koristiti za poljoprivrednu proizvodnju velikih razmjera, uspostavljanje poslovnih zona, zbog postojanja dobre fizičke infrastrukture) i (b) vodene pare od Termoelektrane Tuzla kao sredstva za razvoj malih i srednjih preduzeća (npr. para je najvažniji input za plasteničku proizvodnju - 80% troškova, a trenutno se troši od strane Doo Plant Tuzla).

U završnoj fazi su izrade Metodologija (od strane angazovanih vanjskih stručnjaka), a potom i izrade Analiza, kojim će biti definisane konkretne mogućnosti korištenja ovih resursa za razvoj MSP. Dobivene Analize će biti osnova za donošenje operativnih, strateških i investicionih odluka.

2.2. RAZVOJNO-PREDUZETNIČKI CENTAR / INKUBATOR

2.2.1. Cilj: Obezbjedenje uslova za razvoj postojećih ili prijem novih firmi u RPC

- Stabilizirani ugovori sa Mliječnom industrijom 99 i Inmer-om (sjedišta za Republiku Srpsku)

2.2.2. Cilj: Razvijen Plan daljeg jačanja RPC/Inkubatora u mrežama sličnih institucija u BiH i svijetu

- reafirmacija Mreže poslovnih inkubatora kroz implementaciju partnerskih projekata Umrežavanja i Zagovaranja- CSSP.
- u sklopu programa rada LEDnet-a, projekta CSSP rađeno na mjerama koje su u funkciji podrške postojećim i novim instrumentima LER-a, pogotovo podrška RPC/inkubatorima (rad na mjerama definisanim u Zajedničkoj platformi malih srednjih preduzeća, koja je podložna stalnom ažuriranju, i Modelu Poslovnog/agro inkubiranja, te kroz aktivnosti novih projekata)

2.2.3. Cilj: Obezbjedenje potrebnih sredstava za dalji razvoj biznisa u zonama povratka

- uspostava Agrobiznis inkubatora/Centra –jačanje kroz aktivnosti projekta „Partnerstvo za efektivniju implementaciju lokalnog ekonomskog razvoja u sjeveroistočnoj Bosni i Hercegovini“,
- Ostvareno ekonomsko osnaživanje žena u zonama povratka kroz projekat „Okusi BiH“

2.2.4. Cilj: Započeto sa implementacijom razvojni projekti vezane za razvoj inovativnosti i tipičnih i novih proizvoda

- odobrenim projektom „Partnerstvo za efektivniju implementaciju lokalnog ekonomskog razvoja u sjeveroistočnoj Bosni i Hercegovini“, kojim je planirano formiranje Klastera tipičnih proizvoda, nastavilo se sa aktivnostima daljeg razvoja tipičnih proizvoda,
- U izgradnji „tvrde i meke“ infrastrukture Klastera daleko se odmaklo. Trenutno, u toku je adaptacija 3 objekta, sa 298 m2 prostora, koji će činiti Poslovnu zonu „Jabučik „ u Modriči. Objekti su namijenjeni za rad Centra za proizvodnju, skladištenje i usluge. Ova akcija je inicirala kreiranje novog, i odobrenog, projekta ukupne vrijednosti 116.415,00 KM od čega će Opština Modriča su obezbijediti 24.496,29 KM. Na taj način će, odličnom sinergijom projekata, biti obezbijedeni: objekti i instalisanje sušare, hladnjače i linije za doradu i preradu, te održiviji razvoj kooperative, MSP i zapošljavanja na području opštine Modriča

2.3. RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA (IMPLEMENTACIJA PROJEKATA, PARTNERSTVA I AKCIJE SA JAVNIM, PRIVATNIM I NVO SEKTOROM)

2.3.1 PROGRAM ODRŽIVOSTI CIVILNOG DRUŠTVA U BiH-CSSP

Sektor: POLITIKE EKONOMSKOG RAZVOJA-Sektorski partneri na Programu su NBR i LINK Mostar

Program "Održivost civilnog društva u BiH" provode" Centri civilnih inicijativa (CCI) i Centar za promociju civilnog društva (CPCD) uz finansijsku podršku USAID-a i Ambasade Velike Britanije u BiH. Program CSSP ima cilj da osnaži i održi kapacitet bh civilnog društva, kako bi ono uticalo na kreiranje i implementaciju javnih politika, koje su od interesa za građane BiH.

Program CSSP fokusiran je na:

- jačanje uloge civilnog društva u BiH,
- kreiranje i donošenje javnih politika,
- nadgledanje njihove primjene,
- stvaranje pretpostavki za njegovu dugoročnu održivost.

I GRANT – LEDnet za bolje poslovno okruženje- od jula 2014. Godine do kraja juna 2018.- 49.957,08 USD

LEDnet (Mreža za ekonomski razvoj) je već formirana mreža koja broji 10 članica.

Funkcionisanjem Mreže želi se postići slijedeći cilj: Učiniti LEDnet funkcionalnom mrežom koja sistematski radi na poboljšanju poslovnog okruženja jasnim identifikovanjem problema sa kojim se suočavaju privrednici.

Očekivani/Ostvareni rezultati su:

- Proširen broj članova relevantnim stručnjacima i organizacijama, tako da mreža stalno ima do 35 članova;
- LEDnet mreža trenutno broji 27 članova, pridruženi članovi su predstavnici sva tri sektora (Ministarstvo razvoja i poduzetništva TK, Prof. dr. Midhat Jašić, Udruženje poslodavaca Zenica, Grad Tuzla, Udruženje poslodavaca Kakanj i td.)

Profesionaliziran rad menadžera i tijela mreže;

- Menadžment će održati najmanje 400 konsultacija i 40 sastanaka tokom trajanja projekta. Ostvarit će se najmanje 60 konkretnih kontakata sa ostalim mrežama sa konkretnima zaključcima o mogućoj saradnji i zajedničkim akcijama.
- Do sada je održano 97 konsultacija, 24 sastanaka, te ostvareno 10 konkretnih kontakata sa ostalim mrežama (Mreža za ruralni razvoj, Mreža inkubatora, Građani za Europu...).

Održani redovni tromjesečni stručni sastanci LEDnet mreže

-Planirano ukupno 16 sastanaka i analizirani ključni problemi vezani za rad mreže i poslovno okruženje (ekonomske politike) i progres u njihovom rješavanju.

- Do sada je održano 6 stručnih sastanka, a od toga u 2015god.:

- 30./31.03.2015. Stručni sastanak u Modriči,
- 08./09.06.2015. Stručni sastanak u Mostaru,
- 10./11.09.2015. Stručni sastanak u Bihaću.
- 16./17.12.2015. Stručni sastanak u Sarajevu.

II GRANT – Boljim poslovnim okruženjem do više radnih mjesta - od oktobra 2014. godine do kraja juna 2018. godine (Kampanje javnog zagovaranja za rješavanje identifikovanih sektorski problema) - 249.798,50 USD

Opšti cilj zagovaranja je poboljšati okruženje za poslovanje biznisa čime će se kreirati više radnih mjesta.

Specifični ciljevi:

1. Ubrzati proces reforme registracije biznisa koji se registruju na sudovima u FBiH.
2. Zagovarati za uspostavu registra parafiskalnih nameta, te uticati na smanjenje broja nameta – najmanje 5% parafiskalnih nameta.
3. Staviti u funkciju konzistentne modele za razvoj poslovnih/agroinkubatora na najmanje jednom nivou vlasti.
4. Povećati efikasnost sredstava koja se ulažu za saniranje šteta od poplava je cilj koji se nametnuo nakon nedavnih katastrofalnih poplava.

Aktivnosti:

Uspostava registra problema sa kojim se suočavaju biznisi i generalni alati zagovaranja, tj. uspostava LEDnet web platforme www.poslovnookruzenje.ba / koja je stavljena u funkciju, promovisana na Konferenciji 17.12.2015 u Sarajevu. Platforma trenutno ima 85 registrovanih problema u svojoj bazi, a registrovani broj korisnika koji koristi web platformu je 20.

I. Generalni alati zagovaranja: Održane dvije Press konferencije –jan. i feb. '15

II. Promocija na 15 sajмова / Učešće na Sajmovima u BiH kako slijedi: april '15. Mostar, april '15. Gračanica, juli '15. Tarevci, avg.'15. Gradačac, sep.'15. Modriča, sep.'15. Bihać, nov.'15. Mostar, dec.'15. Sarajevo.

III. Objave u dnevnim novinama, rezultati projekta, svaka 4 mjeseca / Ukupno 9 objava u 2015.god.

1. Ubrzanje reforme registracije biznisa koji se registruju u FBiH

Očekivani rezultat: Zakonska regulativa koja je trenutno u proceduri adekvatno usvojena od strane oba doma FBiH parlamenta. Indikator za mjerenje rezultata je objava Zakona o privrednim društvima u Službenim novinama FBiH.

I. Kreiranje mape usvajanja zakona / Mapa kreirana i dva puta ažurirana;

II. Sastanci sa ključnim akterima / Održana 2 sastanka sa ključnim akterima (Mostar i Tuzla);

III. Stručni skupovi / Održana 2 stručna skupa (Tuzla i Mostar);

Ostvareni rezultat: Predstavnički dom i Doma naroda Parlamenta FBiH, usvojili Zakon o privrednim društvima FBiH u julu 2015, a isti objavljen u Službenim novinama FBiH septembru 2015.; Kreirano 2. izdanje Mape Ubrzanja procesa registracije biznisa; Ostvaren Medijski uticaj na javnost; Pozitivna reakcija institucija Vlasti za ubrzanje reformi kroz najavu uvođenja jedno-šalterskog sistema.

2. Parafiskalni nameti

Očekivani rezultat: Spriječeno dalje proizvoljno povećanje parafiskalnih nameta uspostavom registra. Indikator za mjerenje uspjeha je Registar koji bi trebao biti javno dostupan. Ostvaren konkretan pozitivan uticaj na 15 nameta.

I. Kreiranje mape parafiskalnih nameta / Mapa parafiskalnih nameta kreirana i doživječa svoje prvo ažuriranje;

II. Izrada metodologije i uspostava saradnje sa drugim institucijama / kroz ni stručnih skupova i fokus grupa uspostavljena saradnja sa FAR projektom, CCI, Vanjskotrgovinskom komorom i uspostavljen sinergijski uticaj sa projektom Partnerstvo za efektivniju implementaciju LERa;

III. Zagovaranje za uspostavu registra / kontinuirano kroz niz individualnih sastanaka sa nadležnim institucijama;

IV. Press konferencija i Okrugli sto / Održana Konferencija u Martu '15 u Mostaru;

Ostvareni rezultat:

- Pozitivne reakcije institucija Vlasti te početak reforme na polju parafiskalnih nameta kroz Agendu 2015-2018. U samoj agendi je navedeno da će svi nivoi vlasti sačiniti (i objaviti) sveobuhvatan popis parafiskalnih nameta u cilju osiguravanja njihove transparentnosti i smanjenja u skladu sa podjelom nadležnosti.

- Planom rada Vlade FBiH za 2015. predviđena je aktivnost "Analiza efekata provođenja politika u oblasti neporeznih prihoda u cilju povećanja efikasnosti u upravljanju istim", što je jedna od preporuka iz MAPE parafiskalnih nameta.

- Naknada za općekorisnu funkciju šuma - U Parlamentarnoj proceduri je novi Zakon o šumama FBiH, čijim bi se usvajanjem promijenio način utvrđivanja osnovice za pravna lica te bi se povećao broj obveznika plaćanja OKŠ , što bi samim time dovelo do mogućnosti smanjenja ovog nameta za određena pravna lica.

3. Poslovno/agro inkubiranje

Očekivani rezultat: Kreiran konzistentan model (sa svim instrumentima podrške koji su potrebni za njegovo funkcionisanje) i usvojen od strane nadležnih ministarstava. Implementiran model u sklopu postojećih ili novih programa podrške za razvoj novih biznisa. Indikator za mjerenje uspjeha je objavljen javni poziv za razvoj inkubatora.

I. Kreiranje kritične mase stručnjaka / Održana Konferencija Poslovnih inkubatora 30./31.mart '15 u Modriči;

II. Sastanci s nadležnim institucijama / kontinuirano;

III. Implementiranje modela / Uspostavljena saradnja sa Općinom Konjic, koja prihvata model Poslovnog inkubiranja i sprovodi aktivnosti implementiranja istog / pokretanja Poslovnog inkubatora u Općini Konjic -;

IV. Stručni skupovi / predviđeni za 2016.god. -;

Ostvareni rezultat:

- Ministarstvo razvoja i poduzetništva TK, prihvata program/model poslovnog/agro inkubiranja i izražava spremnost da isti uvrsti u svoje programe djelovanja za 2016. god.

- Općina Konjic prihvata model podrške poslovnom/agroinkubiranju, pri čemu je zainteresirana za uspostavu Poslovnog inkubatora. Aktivnosti na uspostavi inkubatora bi trebale početi uskoro, nakon što se odrede sredstva iz budžeta neophodna za uspostavu istog, što bi značilo dugoročnu primjenu i implementaciju modela.

- Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta prihvata Model poslovnog/agro inkubiranja, te je Poslovno inkubiranje uvršteno kao posebna kategorija za dodjelu poticaja u 2015.god. i proces aplicirana je završen.

<http://www.fmrpo.gov.ba>

4. Povećanje efikasnosti sredstava koja se ulažu za saniranje šteta od poplava

Očekivani rezultat: Kreirani konkretni programi za saniranje šteta od poplava. Povećana transparentnost utroška sredstava.

I. Stručno definisanje programa / urađen Nacrt programa i prezentovan na 2 fokus grupe;

II. Sastanci s nadležnim institucijama / kontinuirano;

III. Medijska kampanja / održana 2 Okrugla stola,

IV. Analiza oporavka biznisa / Urađena analiza i plan monitoringa, prezentovano na 2 fokus grupe;

V. Monitoring utroška / Održano 6 fokus grupa i Okrugli sto – Ažurirana analiza i plan monitoringa; web objave – kontinuirano;

Ostvareni rezultat:

•Učešće predstavnika vlasti na fokus grupama, sradnja sa biznis sektorom, te zajedničko donošenje prijedloga mjera za saniranje šteta od poplava u MSP.

•Vijeće ministara BiH usvojilo je Akcijski plan za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama i prevencije u BiH 2014. – 2017., kojim se stvara okvir u kojem će pitanja zaštite od poplava i upravljanja vodama biti tretirana na usklađen i koordiniran način.

III GRANT – Strategije održivosti NBRa i LiNKa- od januara 2015.- kraja juna 2018. godine Kreiranje i implementacija strategija održivosti i komunikacije sa građanima- cca 100.000 USD

Opštin cilj komponente održivosti ojačati NBR u sljedećim područjima/oblastima djelovanja:

INSTITUCIONALNA (ORGANIZACIJSKA) ODRŽIVOST

1. Proces strateškog planiranja,
2. Proces izbora i rada organa NBRa,
3. Rad volontera.

PROGRAMSKA/PROJEKTNJA ODRŽIVOST

1. Potrebe i zadovoljstva korisnika,
2. Kvaliteta usluga i efekata projekata/programa,
3. Promocija ključnih rezultata projekata i soci-ekonomski uticaj NBRa.

FINANCIJSKA ODRŽIVOST

1. Sveobuhvatna finansijska i administrativna interna revizija,
2. Raznovrsnost izvora finansiranja.

VANJSKO OKRUŽENJE

1. Medijsko pozicioniranje NBR i sektora u kojem NBR radi.

Ostvareni rezultati:

U 2015.god periodu je realizovano nekoliko aktivnosti koje se odnose na Komponentu Jačanje kapaciteta i održivost. Prva aktivnost realizovana u sklopu ove komponente se odnosi na izradu **Strategije održivosti NBR 2015-2019**, koja je urađena u skladu sa ključnim pravcima djelovanja utvrdjenim OCA analizom, i koja se implementira kroz ovaj projekat.

Održan je Upravni odbor NBRa, u cilju najave i upoznavanja članova UO sa aktivnostima koje će se implementirati kroz strategiju održivosti, te i same aktivnosti jačanja i podmlađivanja članova Upravnog odbora. 09.07.2015. održana skupština NBRa, gdje su odbrani novi članovi upljavačkih struktura (Upravni odbor, Predsjednik skupština, Sud časti...).

Provedene su aktivnosti odabira i angažovanja konsultantske organizacije za podršku pri formiranju i radu THINK TANKA, kao poddjela NBRa. Kreirana je metodologija za formiranje Think Tanka, te lista stručnjaka koji će biti uključeni u rad Think Tanka NBRa.

Implementirane su aktivnosti Definisivanja soci-ekonomskih rezultata za 2014.god., kako bi se u narednom periodu spram dobivenih rezultata moglo raditi na promociji soci-ekonomskih rezultata, te ubudućnosti na ime utvrđene metodologije mogle raditi procjene soci-ekonomskih rezultata organizacije za naredne godine.

2.3.2. PROJEKAT „BRANA“

Projekat provodi: Centri civilnih inicijativa, Centar za razvoj medija i analize, Centar za građansko zastupanje i INFOHOUSE, koje su kreirale mrežu lokalnih organizacija „BRANA“. Mreža BRANA sa partnerskim organizacijama broji 23 člana. Udruženje NEZAVISNI BIRO ZA RAZVOJ (NBR) je član Mreže BRANA.

Ukupna vrijednost Projekta: 300.000,00 USD. Projekat finansira Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID). Udruženju NBR kao članu Mreže BRANA, za ostvarivanje ciljeva projekta, dodijeljeno je 6.500,00USD.

Period implementacije je devet mjeseci, počevši od 15. Maja 2015. godine.

Lokacija projekta: NBR je djelovao na području projektnih opština: Gradačac, Modriča, Vukosavlje, Odžak.

Opšti cilj projekta: Doprinijeti transparentnosti procesa oporavka u poplavom/klizištima uništenim područjima, a time i jačanju ukupne transparentnosti i odgovornosti u radu javnih institucija u BiH, te privatnog sektora i donatora.

Specifični ciljevi projekta: Doprinijeti stvaranju sveobuhvatne baze podataka u vezi pomoći poplavljenim područjima u BiH, prikupljenih od lokalnih organa i institucija, biznisa, te građana koji su pretrpjeli štetu; Izvršiti verifikaciju podataka o primljenim donacijama na terenu; Unaprijediti informisanost građana projektnih opština u vezi sa realizacijom procesa obnove poplavljenih područja; Otvaranjem javnog dijaloga i javnih rasprava na lokalnom nivou, unaprijediti efikasnost procesa obnove od poplava u projektnim opštinama.

Korisnici projekta:

- građani BiH sa poplavljenih/klizištima pogođenih područja.

Sažetak implementiranih aktivnosti: Udruženje NBR je na području projektnih opština primarno prikupljao i sistematizirao podatke o izdvojenim budžetskim sredstvima za sanaciju šteta od poplava/klizišta, podatke o donatorima i iznosu donatorskih sredstava za sanaciju šteta od poplava/klizišta, te podatke o planiranim programima obnove, kroz direktnu komunikaciju sa predstavnicima lokalne vlasti projektnih opština. Projektnim Opštinama je periodično upućivan Zahtjev za pristup i dostavljanje podataka o dodijeljenim sredstvima na ime sanacije šteta od poplava/klizišta. U svakoj projektnoj opštini održana su dva (2) sastanka sa predstavnicima lokalne vlasti, jedan sastanak sa predstavnicima medija i jedna javna rasprava. Kroz terenski rad verifikovan je utrošak 37 donacija od domaćih i međunarodnih donatora u ukupnoj vrijednosti od: 585.970,00KM, 2.627.534,00EU, 388.465,00USD. Verifikovane su donacije od sljedećih donatora: Federalni Fond, Evropska Unija, SAD/Švedska, ECHO Norveška, UNOCHA EU, Švajcarska. On-line baza podataka redovno je ažurirana unosom prikupljenih podataka, informacija i fotografija sa terenskog rada. Udruženje NBR učestvovalo je na tri (3) radna sastanka Mreže BRANA. Promocija projekta izvršena je kroz razne aktivnosti: objavljivanjem aktuelnih informacija o projektu na web portalu i Fb stranici Udruženja NBR, kao i na tri web portala (Dnevni list, Tuzlanski.ba, Cafe.ba); gostovanjem u radio emisijama; radio najavama značajnijih događaja, dijeljenjem promotivnih letaka tokom terenskog rada; lijepljenjem plakata „Poziv za javnu raspravu“ u svakoj projektnoj opštini.

2.4. PROJEKTI IZ OBLASTI EKONOMSKE ODRŽIVOSTI POVRATKA

2.4.1. Mentorski program za općine regije Birač- Poboljšanje javnih politika i pružanja usluga- konsultantski ugovor sa CARE International Balkans u okviru CARE International Balkan Project - "Uključenje u ekonomski razvoj i zapošljavanje generacija u istočnoj Bosni i Hercegovini – regija Birač". Aktivnost započeta u avgustu 2015, a okončane sa 31. Decembrom 2015. Godine. Vrijednost ugovora: 16.320,00 KM

Ciljevi i zadaci:

Mentoring program je implementiran sa ciljem da se razviju kapaciteti ciljnih opština da pruže adekvatnije usluge malim i srednjim preduzećima (prije svega u sektoru poljoprivrede). Tri su cilja mentoring programa:

1. Podržati opštine da kreiraju/razviju javne politike za razvoj poljoprivrede i za uspostavu boljeg poslovnog okruženja za biznise u sektoru poljoprivrede uključujući i zadruga, te individualne proizvođače.
2. Podržati opštine da unaprijede pružanje usluga koje se tiče razvoja biznisa u poljoprivredi uključujući zadruga i pojedine proizvođače.
3. Kreiranje osnova za izgradnju odnosa/veza opština sa lokalnim/međunarodnim institucijama, bankama, zavodima za zapošljavanje (entitetske razvojne banke, Svjetska banka, UNDPm komercijalne banke, udruženja poslodavaca i slične institucije).

Mentoring program je implementiran na način da je korištena business friendly certification (BFC) metodologija za izgradnju kapaciteta lokalnih vlasti i procjenu kvaliteta poslovnog okruženja u opštinama.

Mentoring program u okviru implementacije projekta "Uključiv ekonomski rast i stvaranje zaposlenja" je uključivao niz zajedničkih sastanaka sa predstavnicima opština, individualne posjete i rad sa opštinskim službenicima, desk analizu, komparativne analize i kreiranje niza prijedloga za poboljšanje rada.

Prva sprovedena aktivnost je zajednički sastanak sa predstavnicima opština na kojem je detaljno predstavljen proces BFC certifikacije i mogućnosti koje mentoring program nudi da bi se poboljšalo poslovno okruženje u svakoj opštini u skladu sa procesom i kriterijima certifikacije. Proces BFC certifikacije je direktno povezan za javnim politikama kroz tri svoja kriterija.

o Strategija razvoja

Strategija opštine je osnovna politika razvoja koju treba da koristi opština u svom razvoju. U procesu BFC certifikacije se provjerava niz indikatora vezanih za proces kreiranja i sadržaj strategija.

o Privredni savjet

Privredni savjet opštine je tijelo koje osigurava da se resursi opštine stavljaju u funkciju razvoja biznisa i da se vodi računa o potrebama biznisa (uključujući usluge).

o Praćenje dinamike tržišta rada

Od opštine se očekuje da ima dobru saradnju sa nadležnom službom za zapošljavanje, da ima razvije i da koristi upitnike za postojeće investitore i privrednike (o njihovoj potrebi za radnom snagom), te da pruža, informacije i podršku za programe obuke namenjene radnoj snazi.

Nakon sastanka, održano je niz sastanaka sa timovima u svakoj opštini na kojima se detaljno razgovaralo o svakom od 12 kriterija procesa BFC certifikacije. Analiza je rađena na slijedeći način:

o Procjena postojećih funkcija,

o Procjena kvaliteta postojećih funkcija.

o Kvalitet i preciznost dokumenata sa kojima raspolaže opština,

o Procjena svakog od BFC indikatora

o Kreiranje izvještaja sa preporukama i komentarima.

o Definisane dodatnih zahtjeva koje je potrebno ispuniti za pozitivnu ocjenu opština.

Krajnji rezultat ovih sastanaka je prvi izvještaj o stanju u opštinama i preporuke za poboljšanja.

Intenzivan mentoring rad sa opštinama je implementiran u cilju pružanja podrške za ispunjavanje kriterija.

Rad je uključivao podršku opštinama da ispune konkretne kriterije. *Rezultat aktivnosti su konkretna poboljšanja u poslovnom okruženju koja su vezana za 10 indikatora mjerenja kvaliteta poslovnog okruženja, te kreiranja preporuka za unapređenja još 20 indikatora u narednom period.* Indikatori uključuju: Prijedlog dijela plana rada nadležne službe vezano za podršku poslovnog okruženju, Baza podataka za brownfield loakcije (slobodni proizvodno-poslovni prostori), Primjer strukture podataka za bazu podataka lokalnih privrednih subjekata, obrazac troškovnika za komunalne troškove sa jediničnim cijenama, strukturu podataka vodiča za registraciju preduzeća u RS, primjer plana učešća na sajmovima, anketni upitnik o potrebama lokalnih privrednika za radnom snagom, predlog smjernica za izradu promotivnog materijala (struktura informacija), predlog baze podataka o potencijalnim investitorima i sadržaja Akcionog plana zapošljavanja opštine.

Preporuke i očekivani efekti za ispunjenje su jasno naznačeni u tekstu Izvještaja. Ispunjenjem ovih preporuka, opštine bi dodatno poboljšale poslovno okruženje, odnosno stekle uslove da dobiju BFC certifikat.

2.5. FINANSIJSKO-ADMINISTRATIVNI SEKTOR

Sektor je obavljao ukupno administriranje, opšte i specifične knjigovodstveno/računovodstvene poslove, servisiranje projekata i korisnika RPC/inkubatora u oblastima za koje je Sektor i zadužen.

Nadalje, imao je veliki broj zadataka na:

- implementaciji aktuelnih projekata,
- pripremu novih projekata prema FMRPO i Gradu Tuzla, te EU aplikacije za poplavom pogođena područja Šamac/Domaljevac i Vukosavlje,
- uporedo sa redovnim, realizirane su i aktivnosti vezane za vanjske i interne edukacije, interne i vanjske procjene implementacije projekata, redovna finansijska i narativna izvještavanja prema Upravnom odboru i donatorima, edukacijama partnera koji participiraju u tekućim projektima, radom za potrebe mreža.....

Na osnovu iznesenih podataka može se zaključiti da je Sektor bio uspješan, ali i preopterećen aktivnostima u 2015. godini.

III SAMOODRŽIVOST, PROGRAMSKO, KADROVSKO I FINANSIJSKO JAČANJE NBR-a

U 2015 godini NBR je obilježio 19-tu godišnjicu uspješnog rada. S tim u vezi, NBR je posebnu pažnju posvetio daljoj afirmaciji imidža Organizacije, javnosti i transparentnosti rada. To se ogledalo i kroz nastavak akcija na stabiliziranju rada, a time i daljem razvijanju instrumenata LERa.

Krajnji cilj Organizacije je uspostava održivog sistema samofinansiranja rada NBR-a. Mehanizmi dostizanja tog cilja izgrađuju se već 19 godina.

Programsko - finansijsku 2015 godinu obilježila je:

- mjere štednje primjerene aktuelnom društveno-ekonomskom trenutku u BiH i u samom NBR-u,
- Pozitivan stav Uprave za indirektno oporezivanje o radu i računovodstvu NBRa.

Kroz proces izrade Strategije održivosti svi akteri NBR-a su se složili da imajući u vidu sva postojeća organizacijska ograničenja da strateški prioriteti NBR-a moraju biti dalji razvoj usluga RPC-a sa fokusom na razvoj usluga poslovnog savjetovanja za koje postoji tržišni interes malih i srednjih preduzeća u BiH, razvoj preduzetničke infrastrukture (klaster za tipične- autohtone proizvode i preduzetnički think tank) i zagovaranje unapređenju preduzetničke klime u BiH (zagovaranje za usklađivanje javnih politika u skladu sa preporukama sadržanim u dokumentu "Zajednička platforma mikro, malih i srednjih preduzeća"). Neophodno je napraviti operativni plan povećanja ljudskih potencijala i jačanje stručnih kapaciteta NBR-a koji će uključivati minimalno 3 pristupa: a) Jačanje vlastitih, internih potencijala putem zapošljavanja novog već profiliranog iskusnog stručnog osoblja koje može odgovoriti zahtjevima realizacije strateških ciljeva, b) unapređenje i proširenje mreže saradnika – konsultanata specijaliziranih za pružanje određenih usluga poslovnog savjetovanja za mikro, mala i srednja preduzeća; i c) ulaganjem u razvoj i stručno usavršavanje postojećeg osoblja i stručnih suradnika;

Postojeća upravljačka struktura NBR-a sastavljena od Skupštine, Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Suda časti i Izvršnog direktora u potpunosti odgovara postojećem modelu funkcioniranja NBR-a. Međutim, kako realizacija postavljenih strateških ciljeva zahtijeva znatno ozbiljnije organizacijske i tehničke kapacitete neophodno je ojačati ulogu i odgovornosti Upravnog odbora u razvoju tih kapaciteta. UO mora postati nositelj razvoja organizacijskih i tehničkih kapaciteta NBR-a, naročito u sferi pružanja konsultanskih i zagovaračkih kapaciteta.

IV SARADNJA SA DRUGIM ORGANIZACIJAMA I INSTITUCIJAMA

Koaliranjem i umrežavanjem NBR je i dalje poboljšavao i oblikovao veze sa NVO, opštinama, poslovnim sektorom. Ta saradnja se i u 2015. godini uspostavljala i razvijala kroz:

- implementaciju projekta „Partnerstvo za efektivniju implementaciju lokalnog ekonomskog razvoja u sjeveroistočnoj Bosni i Hercegovini“,
- implementaciju projekta „Revitalizacija plasteničke proizvodnje u općini Domaljevac- Šamac,
- Implementaciju projekta „Okusi BiH“,
- Implementacije programa održivosti civilnog društva u BiH,
- učešće u radu mreža: LEDNet, „Građani za Europu“, Mreža za izgradnju mira u BiH, Unija za održivi povratak i integracije u BiH, SeeNet (prekogranična), ACCOUNT, Mreža globalnog sporazuma, Mreža za razvoj tipičnih proizvoda...
- saradnju sa prekograničnim partnerima:
 - HRAST Vinkovci, Agencija TINTL, općine Lovas i Tompojevci, Vukovarsko-srijemskom županijom (Hrvatska),
 - RRA Zlatibor Užice, RRA SREM Ruma,
 - partnerski rad sa opštinama sjeveroistočne BiH, opštine Bosanske posavine, Semberije.
- Ministarstvo razvoja i poduzetništva Tuzlanskog kantona, Ministrstvom industrije RS, Vlada Županije Posavske,
- malim i srednjim preduzećima u RPC/Inkubatoru pri NBR-u i van njega...

V JAVNOST I TRANSPARENTNOST RADA NBR-a

Pored rada i održavanja sjednica UO Organizacije, posebna pažnja je posvećena objavi svih publikacija, izvještaja, informacija i drugih bitnih sadržaja za javnost na web stranici NBR-a (i FB). Na taj način zadovoljavaju se i zahtjevi za ostalim elementima bitnim za standardizaciju rada NBR-a, kao nevladine organizacije.

NBR redovno dostavlja izvještaje i programe rada Skupštini opštine Modriča, a putem susreta mreža distribuiraju se i informacije članicama i drugim akterima b-h društva.

Kao i ranije taj posao je "odrađivan" i pojačane sa: medijskom promocijom, umrežavanje (*networking*) i koaliranjem, kreiranjem i distribucijom vlastitih i partnerskim publikacijama, dodatnom afirmacijom rada organa Udruženja i drugim informacijama bitnim za ekonomski razvoj i demokratizaciju lokalnog i b-h društva u cjelini.

Pripremom ili učešćem u zasebnim oblicima i sadržajima putem kojih se javnosti može predstaviti rad Organizacije (organizovanjem događaja u sklopu implementiranih projekata: konferencije, okrugli stolovi, fokus grupe, javni i drugim nastupima pred građanima i drugim akterima-dionicima civilnog društva).

Dodatne informacije se mogu pronaći i na web stranici NBR-a: www.nbrudruzenje.org

Modriča – Gradačac, marta 2016. godine

Upravni odbor NBR